

Městský úřad Litomyšl
odbor životního prostředí
Bří Šťastných 1000, 570 20 Litomyšl

SPIS. ZN.: R/2025/155029
Č.J.: R/2025/152029/3
Č. ZÁMĚRU: Z/2025/152826

VYŘIZUJE: Ing. Alexandra Pandulová
TEL.: 461 653 424
E-MAIL: alexandra.pandulova@litomysl.cz
OPRÁVNĚNÁ ÚŘEDNÍ OSOBA: Mgr. Vratislav Laška, Ph.D.
Zdislava Jansová
Ing. Olga Paclíková
DATUM: 6.10.2025

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

podle § 2 odst. 1 a § 6 zákona č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku (dále jen „zákon o JES“)

Městský úřad Litomyšl, odbor životního prostředí (dále jen odbor ŽP) jako věcně příslušný správní orgán pro vydání jednotného environmentálního stanoviska dle § 15 písm. a) zákona o JES a § 61 odst. 1 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů a jako místně příslušný orgán podle § 11 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) na základě

žádosti ze dne 18. 08. 2025 a jejího následného doplnění, které bylo doručeno správnímu orgánu dne 04. 09. 2025, kterou podala Správa a údržba silnic Pardubického kraje, IČ: 00085031, sídlo Doubravice 98, 533 53 Pardubice, v zastoupení společnosti MDS projekt s. r. o., IČ: 27487938, sídlo Försterova 175, 56601 Vysoké Mýto (dále jen „žadatel“)

pro záměr stavby „**III/3594 Řikovice, opěrná zed'**“

na pozemcích p.č. 12/1, 12/3, 442/1, 11, 117/1, 7, 117/2, 411, 117/3 a 466/1, vše v k.ú. Řikovice u Litomyšle

dle dokumentace zpracované Milošem Bednářem, DiS. č.a. 1006109 – obor TD02-Dopravní stavby, specializace nekolejová vozidla, MDS projekt s. r. o., IČ: 27487938, sídlo Försterova 175, 56601 Vysoké Mýto, ID dokumentace: SR00X013D8XC – verze 2. (dále jen „dokumentace“)

vydává v souladu s § 149 zákona správního řádu a podle § 6 odst. 1 zákona o JES toto

SOUHLASNÉ JEDNOTNÉ ENVIRONMENTÁLNÍ STANOVISKO:

Výše uvedený záměr stavby „III/3594 Řikovice, opěrná zed'“ je z hlediska vlivů na všechny dotčené složky životního prostředí přípustný za těchto podmínek:

I.

- z hlediska ustanovení § 8 odst. 1 a § 9 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“):

I. a) žadateli se podle ust. § 8 odst. 1 ZOPK

uděluje souhlas

k pokácení 1 jedince jasanu ztepilého (*Fraxinus excelsior*) toho času o obvodu kmene 200 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí, rostoucího na pozemku p.č. 117/3 v k.ú. Řikovice u Litomyšle ve vlastnictví obce Morašice, 1 jedince jasanu ztepilého (*Fraxinus excelsior*) toho času o obvodu kmene 170 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí, rostoucího na pozemku p.č. 466/1 v k.ú. Řikovice u Litomyšle ve vlastnictví České republiky s právem hospodařit zapsaným pro společnost Povodí Labe, s. p. a 1 jedince trnovníku akátu (*Robinia pseudoaccacia*) toho času o náhradním obvodu kmene 134 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí (4 kmen o obvodech jednotlivých kmenů 128, 50, 48 a 24 cm), rostoucího na pozemku p.č. 12/1 v k.ú. Řikovice u Litomyšle ve vlastnictví obce Morašice a zapojeného porostu dřevin o ploše 219 m² složeného převážně z javoru klenu, javoru babyky, lípy srdčité, trnovníku akátu, jilmu horského a jasanu ztepilého, rostoucího na pozemcích p.č. 12/1, 12/3 a 11, vše v k.ú. Řikovice u Litomyšle (umístění dřevin dle koordinační situace, která je součástí projektové dokumentace pro vydání JES), z důvodu umístění stavby „III/3594 Řikovice, opěrná zeď“

Souhlas se vydává za těchto podmínek:

1. kácení dřevin je možné provést pouze v případě realizace výše uvedené stavby;
2. kácení lze realizovat v době vegetačního klidu, tj. od 1. 10. do 31. 3.

I. b) žadateli se podle ust. § 9 odst. 1 ZOPK

stanovuje

povinnost provedení náhradní výsadby 2 jedinců dubu letního (*Quercus robur*) na pozemek p.č. 159 v k.ú. Řikovice u Litomyšle, za těchto podmínek:

1. Náhradní výsadba bude realizována v souladu se standardem AOPK ČR SPPK A02 001/2021 Výsadba stromů. Stromy budou vysazeny s obvodem kmínku 8 – 12 cm.
2. Na kmeny stromů bude instalována chránička kmene chránička báze kmene proti poškození báze sečí.
3. Dřeviny budou vysazeny nejpozději při kolaudaci předmětné stavby, o provedení náhradní výsadby bude žadatel informovat odbor životního prostředí MěÚ Litomyšl do 14 dnů od provedení výsadby. Žadatel písemně sdělí provedení náhradní výsadby, datum výsadby, číslo pozemku, katastrální území a druhové zastoupení. Od tohoto oznámení bude počítána pětiletá lhůta pro následnou péči o vysazené dřeviny.

Současně se žadateli stanovuje povinnost pečovat o vysazené dřeviny po dobu pěti let ode dne provedení výsadby. Následná péče bude spočívat v následujícím jednání:

- bude prováděna pravidelná zálivka, kontrola a oprava kotvení, úvazů, odstraňování poškozených a uschlých částí, a dosadba za uhynulé a poškozené sazenice.

II.

Výše uvedený záměr stavby „III/3594 Řikovice, opěrná zeď“ je z hlediska dotčení VKP Říkovický potok a jeho údolní nivy podle ust. § 4 odst. 2 ZOPK přípustný za těchto podmínek:

1. Stavba bude provedena při neprůtočném stavu koryta
2. Stavbu při protékáním stavu koryta je možné provést pouze, pokud průtok v dotčené části koryta bude po delší dobu než 30 po sobě následujících dnů.
3. Obnova trvalého travního porostu bude provedena za využití geograficky a geneticky původních druhů osiva.

III.

- **z hlediska ustanovení § 15 písm. k) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších změn**

Žadateli se podle § 9 odst. 8 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších změn, uděluje

s o u h l a s

k trvalému odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu v katastrálním území Řikovice u Litomyšle části pozemku dle KN p.č. 7 o výměře 0,0050 ha, druh pozemku zahrada, pro záměr stavby opěrné zdi v rámci rekonstrukce komunikace III/3594 dle přiložené situace.

V zájmu ochrany zemědělského půdního fondu je žadatel (investor, stavebník) povinen zajistit následující opatření a podmínky:

1) Skrývka kulturních vrstev půdy z odnímaných pozemků

Dle ust. § 8 odst. 1 písm. a) zákona podle předběžné bilance zajistí žadatel (ten, v jehož zájmu je souhlas vydán) provedení skrývky kulturních vrstev půdy v rozsahu odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu (0,0050 ha). V tomto případě se na části pozemku, který má být odnímán, nachází těleso komunikace a zastávka. Skrývka již byla v minulosti provedena a kulturní vrstva se zde tudíž nenachází.

2) V terénu budou viditelně označeny hranice odsouhlaseného záboru zem. půdy a zajistíte její nepřekročení.

3) Učiníte opatření k zabránění úniku pevných, kapalných a plyných látek poškozujících zem. půdní fond a jeho vegetační kryt.

4) Po dokončení výstavby stavbu nechat geom. zaměřit a zábor zemědělské půdy uvést do souladu se skutečností.

5) Dle ustanovení § 11a odst. 1 písm. b) zákona, se nestanoví odvody za trvalé vynětí zemědělské půdy pro stavbu místní komunikace včetně součástí a příslušenství. Osoba, které svědčí oprávnění k záměru, pro který byl vydán souhlas s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, doloží, že se jedná o místní komunikaci a její příslušenství, jinak budou dodatečně vyměřeny odvody za toto vynětí.

Žadatel je povinen orgánu ochrany zemědělského půdního fondu, který vydal souhlas s odnětím:

a) doručit kopii pravomocného rozhodnutí, pro které je souhlas s odnětím podkladem, nebo rozhodnutí o souhlasu (§21), a to do 6 měsíců ode dne nabytí právní moci

b) písemně oznámit zahájení realizace záměru a to nejpozději 15 dnů před jejím zahájením.

IV.

- **z hlediska ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů**

vydává souhlas ke stavbě, na pozemku, na němž se nachází koryto vodního toku na místě:

Název kraje	Pardubický
Název obce	Morašice
Identifikátor katastrálního území	698423
Název katastrálního území	Řikovice u Litomyšle
Parcelní čísla dle evidence katastru nemovitostí	parc. č. 12/1, 12/3, 442/1, 11, 117/1, 7, 117/2, 411, 117/3 a 466/1 v katastrálním

Útvar povrchových vod	území Řikovice u Litomyšle HSL_0880 – Desná od pramene po ústí do toku Loučná
Číselný identifikátor vodního toku	10185435
Název vodního toku	Řikovický potok
Číslo hydrologického pořadí a podpořadí	1-03-02-027
Říční km	2,010, 2,045 a 2,085
Přímé určení polohy (souřadnice X, Y)	1094304, 611149

za podmínek:

1. Výústní objekty nesmí zmenšovat průtočný profil vodního toku a jejich opevnění bude plynule navázáno na dno a břehy vodního toku.
2. Zástupce provozního střediska Povodí Labe, s.p. ve Vysokém Mýtě (Vraclavská 169, 465 420 426 nebo 602 192 743, J. Truhlářová, e-mail: labe-z2@pla.cz) bude přizván ke KD stavby a převzetí prací týkajících se úprav vodního toku nebo jinak zasahujících do koryta vodního toku.
3. V místě stavby, které sousedí s vodním tokem a na jeho březích, nesmí být měněna niveleta terénu a nebudou zde skladovány sypké nebo snadno odplavitelné materiály.

Toto jednotné environmentální stanovisko bylo vydáno místo následujících správních úkonů:

Zákon o ochraně přírody a krajiny (114/1992 Sb.)

- Povolení ke kácení dřevin (§8 odst. 1)
- Zásah do významného krajinného prvku (§4 odst.2)

Zákon o ochraně ZPF (334/1992 Sb.)

- Souhlas s odnětím půdy ze ZPF (§9)

Vodní zákon (254/2001 Sb.)

- Souhlas ke stavbám a činnostem, k nimž není třeba povolení podle vodního zákona (§ 17 odst. 1)

Odůvodnění

Dne 18. 08. 2025 obdržel odbor ŽP od žadatele žádost o koordinované závazné stanovisko včetně JES pro záměr stavby „III/3594 Řikovice, opěrná zeď“. Protože nebyly doloženy všechny potřebné podklady pro vydání tohoto stanoviska, byl dne 01. 09. 2025 žadatel telefonicky vyzván k doplnění žádosti o dendrologický průzkum. Doplnění žádosti obdržel správní orgán dne 04. 09. 2025. V souladu s § 37 správního řádu byla žádost posouzena podle skutečného obsahu jako žádost o vydání JES bez ohledu na to, že je označená jako žádost o koordinované závazné stanovisko. Protože předmětnou stavbou budou dotčeny pouze zájmy na úseku ochrany životního prostředí, bylo vydáno JES.

Projektová dokumentace pro stavební povolení řeší rekonstrukci komunikace III/3594 celkové délky 308 m v podobě úplné výměny konstrukce vozovky, se zajištěním silničního tělesa dvěma opěrnými zdmi s doplněním odvodňovacího systému pozemní komunikace v úseku km 0,120 - 0,290 projektového staničení komunikace.

Předmětný záměr podléhá povolování podle zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů, proto se namísto správních úkonů stanovených jinými právními předpisy v oblasti ochrany životního prostředí dle § 2 odst. 1 zákona o JES vydává toto jednotné environmentální stanovisko.

Vzhledem k tomu, že záměr je z hlediska vlivů na všechny dotčené složky životního prostředí přípustný, dospěl příslušný orgán k závěru, že záměr lze ve vztahu k zájmům chráněným na úseku ochrany životního prostředí při respektování podmínek tohoto závazného stanoviska realizovat, a tedy vydat souhlasné jednotné environmentální stanovisko.

Správní orgán dospěl k tomuto závěru z následujících důvodů:

- z hlediska uplatňování zájmů chráněných zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

Předložená projektová dokumentace pro povolení stavby obsahovala seznam druhů odpadů a jejich množství.

Odpady byly zařazeny v souladu s vyhláškou č. 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů v platném znění. Nakládání s odpady je v projektové dokumentaci řešeno v souladu se zákonem o odpadech. Odpady budou tříděny již v místě jejich vzniku a předány k recyklaci, případně k odstranění. Z tohoto důvodu správní orgán nemá k záměru připomínky.

- z hlediska uplatňování zájmů chráněných zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Popis stávajícího stavu

Stav věci na místě samém byl zjištěn dne 09. 09. 2025 a při tomto úkonu byla pořízena fotodokumentace. Stavba předpokládá odstranění dvou dřevin rostoucích mimo les z břehu vodního toku Řikovický potok a jednoho vícekmenného akátu, který je součástí zapojeného porostu dřevin na údolním svahu Řikovického potoka v intravilánu obce, jehož část má být též odstraněna. Podle názoru OOP dojde vlivem realizace stavby k umístění objektů do koryta vodního toku Řikovický potok, tudíž se jedná o zásah vyžadující vydání souhlasu k dotčení VKP vodní tok Řikovický potok. Stávající propustek bude zrušen a bude nahrazen novým vsakovacím objektem, který bude vyústěn do vodního toku, kam bude umístěn též další vsakovací objekt. Koryto vodního toku bylo v době konání tohoto úkonu bez průtoku. K vysychání koryta v tomto úseku Řikovického potoka dochází pravidelně. Odstranění jasanů nepovede k poškození VKP vodní tok a ani ke snížení jeho ekologicko-stabilizační funkce.

Předmětné jasaný rostou z obou stran propustku odvodňujícím komunikaci na spodním okraji intravilánu obce Řikovice. Jasaný rostou na cca 1 – 1,5 m širokém travnatém pásu pozemku mezi komunikací a korytem Řikovického toka, které bylo v době konání tohoto úkonu zcela suché. V podrostu pod jasaný se nachází skupina dřevin tvořící zapojený porost, který dosahuje výšky do cca 8 metrů. Přes komunikaci východně od těchto jasanů se nachází souvislý porost s charakterem lesa na údolním svahu Řikovického potoka. Oba jasanu jsou vzrostlé dřeviny obdobné výšky, která se dle odhadu OOP pohybuje okolo 20 metrů. Oba stromy jsou obdobného stáří, které se dle odhadu OOP může pohybovat okolo 80 let. Z hlediska fyziologického věku jsou oba stromy dospělými dřevinami s většinou ukončenou fází výškového přírůstu.

Pro oba jasaný platí, že mají téměř rovné a průběžné kmeny, které se vy výšce cca 7 m větví. Zatímco u jasanu rostoucího blíže zástavbě obce se jedná o tahové větvení, u jasanu níže po toku se jedná o tlakové větvení. Oba kmeny jsou bez defektů, které by měly vliv na stabilitu nosných prvků. Ani na jednom z kmenů nebyla zjištěna přítomnost plodnic dřevokazných hub.

Krouny obou stromů jsou relativně vysoko nasazené ve výšce cca 8 m nad větvením kmenů. Jasan rostoucí níže má spíše symetrickou oválnou korunu, která je utvářena sympodiálním větvením dvou pouze mírně se rozbíhajících terminálů, tak koruna druhého jasanu je více rozložitá. Koruny obou

dřevin jsou zapojené, nicméně v korunách obou jasanů jsou patrné silnější suché větve do průmětu cca 8 cm. Jejich vitalitu lze shodně ohodnotit jako mírně sníženou.

Ani jeden z jasanů nemá zřejmě patrné kořenové náběhy a nelze tak vyloučit, že v minulosti došlo k přihrnutí kmenů obou jasanů. Necelý jeden metr od báze kmenů obou jasanů se nachází okraj asfaltové komunikace. Směrem od komunikace od báze kmene klesá břeh koryta vodního toku Říkovický potok.

Další dřevinou navrženou na kácení, je akát rostoucí v zapojeném porostu na svahu cca 150 m nad oběma jasany. Na svahu se nachází zapojený porost, kterému dominují listnaté dřeviny, především javory, lípy, jilmy, akáty či jasany. Tyto dřeviny mají většinou obvody kmenů do cca 50 cm. Na svahu bylo v zapojeném porostu zinvetarizováno celkem 35 dřevin, z nichž má být celkem 8 odstraněno, v sedmi případech se však jedná o dřeviny do obvodu kmene 80 cm, které jsou však součástí zapojeného porostu. Po většinou se jedná o výmladky za pařezů dříve odstraněných dřevin. Jediný akát, který je tvořen 4 kmeny přesahuje svým náhradním obvodem obvod 80 cm.

Závěrem lze konstatovat, že především oba jasany jsou ekologicky hodnotné a i přes přítomnost suchých větví stále ještě perspektivní dřeviny. Jejich zdravotní stav i vitalita jsou relativně dobré. Na jasanech se z prvků se zvýšenou biologickou atraktivitou vyskytuje mrtvé dřevo. Naproti tomu akát je dřevinou rostoucí v zápoji, na níž nebyly zaznamenány prvky se zvýšeným biologickým potenciálem. Na dřevinách nebyla zjištěna přítomnost zvláště chráněných druhů živočichů či hnízdění ptactva. Hodnocení dřevin bylo provedeno výhradně vizuálními metodami šetření ze země a zaměřuje se tudíž na charakteristiky tímto způsobem šetření zjistitelné. Nebyla prováděna detailní šetření na přítomnost defektů ve výškách. Případné poškození kořenového systému bylo posuzováno pouze podle vizuálně patrných příznaků a byl hodnocen celkový stav dřeviny, stav lokality a odolnost dřeviny proti zlomu a existence důvodu pro kácení uvedených v žádosti. Odolnost dřeviny proti vývratu byla hodnocena pouze na základě zjištěných skutečností.

VKP

Říkovický potok je pravostranným přítokem Desné, jehož délka je cca 3,5 km. Říkovický potok pramení pod obcí Václavky a k soutoku s Desnou dochází pod místní částí Morašic, Višňáry. Říkovický potok má dva přítoky a to z levé strany Lažanský potok, který je dlouhodobě bez vody a z pravé strany bezejmennou vodoteč, které se vlévá do potoka nad nádrží Višňáry údolím od obce Osík. Tento přítok je napájen z pramenů, které se zde nachází, a je pravidelně protékán, i když nízkými průtoky. Koryto Říkovického potoka není v suchých periodách zhruba po spodní okraj Říkovice téměř protékáno. Pod obcí Říkovice dochází k vyústění několika pramenů do koryta a koryto je potom dále kontinuálně protékáno až k soutoku s Desnou. Lokality dotčené stavbou byly v době konání tohoto úkonu kompletně suché. O opakovaném vysychání koryta v těchto místech svědčí přítomnost zapojeného travního porostu v téměř celém profilu koryta. Pouze úzká stružka ve dně je bez vegetace. Z geologického hlediska se Říkovický potok nachází na kvartérních nivních sedimentech, které jsou uloženy na křídových sedimentech (slínovcích – opukách), které vytvářejí puklinové systémy, které umožňují nejen vývěry pramenů, ale též zapříčiňují propad vody z koryta do podloží (http://www.geology.cz/app/ciselniky/lokalizace/show_map.php?mapa=g50&y=616900&x=1083400&s=1). Půdním typem je v blízkosti koryta potoka modální glej, která v blízkosti soutoku s Desnou opřechází v modální fluvizem (<https://mapy.geology.cz/pudy/>).

Dříve patřil Říkovický potok z hlediska zastoupení bentosu k nejhodnotnějším vodním tokům v níže položených částech Litomyšlska. Bohužel však došlo k jeho degradaci realizací výstavby nádrže Višňáry. I přesto zde bylo v posledních několika letech přítomno diverzifikované společenstvo bentosu, kdy za zmínku stojí výskyt druhů dříve či v současnosti uváděných na červených seznamech s vazbou na čistou vodu a zachovalou morfologii koryta jakými jsou například praménka rakouská, ploštěnka potoční, za zmínku stojí též výskyt některých vzácnějších druhů pošvatek, kterými jsou např. *Protonemura intricata* či *P. meyeri*, ale vyskytovalo se zde též diverzifikované společenstvo jepic i chrostíků. Hlavní biomasu bentosu však tvořil blešivec potoční a několik druhů chrostíků. Ve vodním toku byl přítomný i ryby, konkrétně pstruh potoční či vranka obecná, které se zde však již v důsledku sucha nevyskytují. Z vodních makrofyt se zde pomístně vyskytuje především rozrazil potoční a úsecích s kamenitým substrátem dna též mech pramenička obecná.

OOP nemá ve vodním toku povědomost o přítomnosti ichtyofauny v dotčeném úseku vodního toku.. Trvalé travní porosty okolo vodního toku jsou většinou degradované, bez přítomnosti druhů typických pro travní porosty v údolních nivách.

Závěrem lze konstatovat, že vodní tok Říkovický potok v obci Říkovice je geomorfologicky významně degradován, jeho koryto je na mnoha úsecích opevněno tvrdými opevněními. Vodní tok na mnoha úsecích nemůže plnit svoje ekologické funkce vzhledem k častému a opakovanému vysychání koryta.

Vlastnosti taxonů

Jasany ztepilé se dožívají ve vhodných podmínkách věku až 250 let a dorůstají výšek až 40 metrů. Jejich kořenový systém je většinou parohovitý, silné kořeny směřují nejprve do stran při povrchu a pak do hloubky. Kůlový kořen je slabě vyvinut. Jasan společně s olšemi tvoří dominantní složku břehových porostů v oblasti Litomyšlska. Je to světlomilný druh, který nesnáší mrazy a vyžaduje vysokou živnost půdy. Na znečištění ovzduší je středně citlivý, nesnáší však zasolené půdy. Dřevo jasanu je tvrdé, pevné a pružné. Jedná se o jednu z hlavních dřevin pro biotop údolních jasanovoolšových luhů lemujících vodní toky vyšších a středních poloh. Biologický význam taxonu je střední.

Trnovník akát je až 30 metrů vysoký strom či keř. Jedná se o relativně krátkověkou dřevinu dožívající se nejčastěji stáří do 200 let. Akát má podobně jako smrk plošný kořenový systém rozložený při povrchu. Dřevo akátu má poměrně příznivé vlastnosti a je tvrdé, pevné a pružné. Původní areál jeho rozšíření se nachází v severní Americe. Preferuje především světlá a sušší stanoviště. V Evropě je akát na vhodných stanovištích invazivním druhem. Biologický význam taxonu je střední.

Správní úvaha

Úvaha o vyhodnocení významu dřevin a důvodu k jejich kácení

Dle § 8 odst. 1 ZOPK je ke kácení dřevin nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Hodnoceným funkcím budou přiděleny body v rozmezí hodnot 0 – 5, přičemž hodnota 0 znamená bez příslušného významu a hodnota 5 pak nejvyšší význam.

Estetický význam dřevin je značně rozdílný a OOP ho neocenil žádným bodem u akátu a zapojeného porostu a 2,5 body u obou jasanů. Akát je součástí neudržovaného zapojeného porostu a samostatně se vizuálně téměř neuplatňuje. Zapojený porost působí neudržovaně. Naproti tomu jasany mají relativně symetrický habitus, jejich koruna je relativně vitální. Vzhledem ke své výšce a skutečnosti, že dřeviny rostou solitérně, tak tvoří lokální dominanty. Na druhou stranu je nutné konstatovat, že žádná z dřevin navržených na kácení není strom významný svým věkem či vzrůstem.

Jako významné aspekty budou dále hodnoceny funkce ekologické, hygienické a klimatické. Funkci hygienickou a klimatickou lze sloučit do jedné skupiny. Není sporu o tom, že hodnota těchto funkcí je dána z velké části velikostí (plochou) asimilačního aparátu (Leaf area index), přitom dřeviny ovlivňují mikroklima nejen přímým fyzickým stíněním, ale i evapotranspirací. OOP vzal v úvahu především objem korun dřevin a zapojeného porostu a ale i význam funkce na lokalitě, který je jednoznačně vyšší u jasanů, v důsledku stínění vodní toku a růstu vedle méně frekventované komunikace III. třídy a mírně zvýšený u akátu a zapojeného porostu v důsledku růstu vedle méně frekventované komunikace III. třídy. Proto OOP ocenil hodnotu těchto funkcí u akátu a zapojeného porostu jedním bodem a u jasanů pak 2 body.

Při hodnocení ekologické funkce dřevin vzal v potaz OOP především původnost taxonů, přítomnost biologicky atraktivních prvků na jednotlivých dřevinách, jejich biologický potenciál, ale též to, zda jsou kolonizovány živočichy, či zda představují útočiště či potravní zdroj pro některé skupiny živočichů.

Jasany jsou geograficky i stanovištně původní dřeviny v plochém údolní dně. Naproti tomu akát je nepůvodní taxon s invazivním potenciálem. Biologický potenciál obou taxonů je střední. Na dřevinách nebyly vyjma mrtvého dřeva v korunách jasanů zjištěny biologicky atraktivní prvky. Dřeviny plodí, plody představují potravní zdroj pro zde se nacházející organismy, především pro drobné ptactvo. Květy akátu jsou významným zdrojem pylu a nektaru pro některé opylovače. Jasany jsou součástí

VKP vodní tok a údolní niva. Na žádné z těchto dřevin nebyla zjištěna přítomnost zvláště chráněných či ohrožených druhů živočichů či hnízdění ptactva. Naproti tomu zapojený porost bude téměř jistě sloužit jako hnízdní biotop některým obecně rozšířeným druhů zpěvného ptactva, např. pěnici černohlavé, ale i mnohým dalším. Dřeviny představují dočasné stanoviště pro široké spektrum živočichů. Z výše uvedených důvodů ocenil OOP hodnotu ekologické funkce obou jasanů shodně 2 body a akátu a zapojeného porostu 1 bodem.

U dřevin nebylo zjištěno významné plnění některých dalších funkcí ve vztahu k ochraně životního prostředí, např. půdoochranné funkce.

Důvodem pro kácení dřeviny je realizace stavby „III/3594 Řikovice, opěrná zeď“

Podle Metodické instrukce odboru obecné ochrany přírody a krajiny a odboru legislativního Ministerstva životního prostředí k aplikaci § 8 a § 9 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“) upravujících povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les a náhradní výsadbu a odvozy, se důvod ke kácení dřevin spočívající v realizaci stavby dokládá projektovou dokumentací záměru. Žadatel předložil projektovou dokumentaci předmětné stavby.

Z předložené projektové dokumentace, konkrétně z koordinačních výkresů je zřejmé, že dřeviny svým kořenovým systémem či fyzickou přítomností kolidují s posuzovanou stavbou a.

Správní orgán dospěl k jednoznačnému zjištění, že dřeviny kolidují se stavbou „III/3594 Řikovice, opěrná zeď“. Důvody pro kácení se zakládají na objektivních skutečnostech.

Závažné důvody pro kácení dřevin jsou takové, které nelze účinně eliminovat přiměřenými a obvykle dostupnými prostředky nebo postupy jinak, než pokácením dřeviny.

Dle názoru správního orgánu je zřejmé, že kolizi dřevin se stavbou nelze eliminovat jinými prostředky, než jejich pokácením.

Naproti zájmu na realizaci stavby stojí veřejný zájem na ochraně přírody spočívající v ochraně předmětných dřevin, který dosahuje průměrné intenzity u jasanů a mírně podprůměrné intenzity u akátu a zapojeného porostu.

Při hodnocení, zda zájem na realizaci stavby převyšuje zájem na zachování dřevin, vzal OOP v potaz zájem na realizaci stavby, která zajistí obyvatelům obce Řikovice asfaltové komunikace bez defektů, ale též to, že v celém intravilánu obce Řikovice se nachází velké množství dřevin, které budou funkce plněné předmětnými dřevinami významně kompenzovat.

OOP po zvážení veřejného zájmu na ochraně přírody a krajiny deklarovaného v ustanovení § 58 odst. 1 zákona, který OOP spatřuje v ochraně předmětných dřevin a jejich funkcí, u nichž shledal výše popsanou hodnotu a důvodů ke kácení dřevin na straně žadatele usoudil, že v realizaci stavby „III/3594 Řikovice, opěrná zeď“, shledal závažný důvod, pro který může v souladu s ustanovením § 8 odst. 1 zákona povolit kácení dřevin rostoucích mimo les, a proto žádosti vyhovět.

Pro provedení kácení byly stanoveny omezující podmínky.

První požaduje v návaznosti na § 5 vyhlášky v jeho realizaci období vegetačního klidu, za které je považováno období přirozeného útlumu fyziologických a ekologických funkcí dřeviny. OOP za toto období považuje v běžném roce období mezi začátkem března či dubna, kdy dřevinám začínají rašit pupeny (konec období fyziologického klidu) a začíná hnízdit ptactvo, pro které představují dřeviny jednak hnízdní biotop a druhak potravní zdroj při hnízdění či výchově mláďat (zvýšení ekologického významu dřevin. Konec vegetačního období pak nastává s koncem srpna, kdy je již u konce hnízdní sezona ptactva a dřeviny začínají opadávat.

V druhé podmínce OOP požaduje, aby ke kácení dřevin došlo pouze v případě realizace stavby, jednoznačně až po nabytí právní moci stavebního povolení, ať už se bude jednat o stavební povolení následující po územním rozhodnutí, či o stavební povolení vydané při společném územním a stavebním řízení. Zde OOP konstatuje, že získání příslušných povolení k realizaci stavby nepředstavují pro stavitele povinnost tuto zrealizovat, nýbrž pouze právo stavebníka stavbu realizovat. Kácení dřevin však jednoznačně musí být spjaté až se samotnou realizací stavby.

Ib.

Podle § 9 odst. 1 zákona může OOP uložit ve svém rozhodnutí o povolení provedení náhradní výsadby ke snížení vzniklé ekologické újmy. Podle metodického pokynu MŽP upravujícího povolování kácení dřevina ukládání náhradní výsadby, OOP ukládá náhradní výsadbu vždy, dopěje-li ve své správní úvaze k tomu, že došlo k ekologické újmě. K této možnosti přistoupil proto, že dojde k odstranění jasanu, který plní své ekologické funkce v mírně nadprůměrném rozsahu. Dle názoru OOP bude odstraněním dřevin, a to konkrétně především jasanů, způsobena ekologická újma, a proto v souladu s § 9 odst. 1 zákona uložil žadateli přiměřenou náhradní výsadbu, za kterou považuje výsadbu 2 jedinců dubu letního. Při určování počtu jedinců pro náhradní výsadbu přihlédl OOP k významu odstraňovaných dřevin dřevin a hodnotě uložené náhradní výsadby navržené žadatelem. Kdy geograficky či stanovištně nepůvodní stávající dřeviny s nízkým biologickým potenciál taxonu budou nahrazeny stanovištně i geograficky původním taxonem se středním biologickým významem taxonu. Náhradní výsadba bude provedena nejpozději do 6 měsíců po odstranění výše uvedených dřevin. Náhradní výsadba byla uložena na pozemek navržený žadatelem, do blízkosti pozemku, na němž dojde k odstranění výše uvedených dřevin. Provedením náhradní výsadby dojde podle názoru OOP k adekvátní náhradě ekologické újmy vzniklé odstraněním předmětné dřeviny. OOP uložil žadateli v souladu s ust. § 9 zákona následnou péči o dřevinu po dobu pěti let. Před výsadbou dřevin je nutné na předmětném pozemku vytyčit inženýrské sítě a dřeviny vysadit mimo jejich ochranná pásma.

VKP

V ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) zákona je specifikován pojem významný krajinný prvek. Mimo jiné jsou v tomto ustanovení jako VKP taxativně vymezeny lesy, rašeliniště, **vodní toky**, rybníky, jezera a **údolní nivy**. Podle § 4 odst. 2 zákona jsou významné krajinné prvky chráněny před poškozováním a ničením a k zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo snížení jeho ekologicko–stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko OOP. Mezi takové zásahy je demonstrativním výčtu uvedeno i umístování staveb.

V § 4 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí v platném znění, je ekologická stabilita schopnost ekosystému vyrovnávat změny způsobené vnějšími činiteli a zachovávat své přirozené vlastnosti a funkce. Begon et al. 1997 charakterizují ekologickou stabilitu jako schopnost ekosystému zachovat se i za působení rušivých vlivů a reprodukovat své charakteristiky, přičemž ekologickou stabilitu určují dva faktory a to resistance a resilience. Resistance, kterou se rozumí schopnost odolávat nepříznivým vlivům. Resilience je pak schopnost ekosystému vrátit se po určitém narušení do původního stavu.

Vodní toky jsou svou povahou lineární, s jednosměrným proudem, typický je pro ně též proměnlivý průtok a neustálý pohyb substrátu dna, které je tak velmi nestabilním prostředím. Relativně nepatrná šířka toků (vzhledem k jejich délce) také znamená, že jsou velmi ovlivňovány okolními terestrickými ekosystémy, **proto se za „jednotkový“ říční ekosystém často bere tok včetně jeho celé říční nivy**. Nejvýznamnějšími faktory, které určují složení říčních společenstev, a to jak obratlovců, tak i bezobratlých, jsou obsah kyslíku, pH, teplota vody a průtok, který silně ovlivňuje i disturbance říčního dna (Begon et al. 1997).

Z popisu vodního toku i údolní nivy a z charakteru stavby zřejmé, že samotná stavba je nově navrženým bodovým prvkem, který může ovlivnit vodní tok oproti současnému stavu na delším úseku při realizaci stavby například zakalením vody a chodu splavenin níže po proudu, pohybem stavební techniky v korytě vodního toku a usmrcením obratlovců a bezobratlých živočichů a svojí existencí jen na velmi malém úseku vodního toku. Negativní vliv na vodní tok přetrvávající i po realizaci stavby lze spatřit především ve změnách oproti současnému stavu, tj. především v opevnění koryta kamennou dlažbou do betonu, přičemž koryto je v současnosti alespoň s přirozeným charakterem.

V rámci stavby dojde k odstranění dvou jasanů, jež je řešeno v tomto stanovisku. Dále bude na hranu koryta umístěn vsakovací objekt a jednou troubou bude vyústěno odvodnění do koryta vodního toku.

Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná spíše o drobnější zásahy do koryta či údolní nivy v antropogenně silně ovlivněných částech vodního toku, který navíc v těchto úsecích je často vyschlý, nemá záměr potenciál tento významně negativně ovlivnit.

Stavbu je však nutné přednostně realizovat při vyschlém korytě. Pouze z objektivních důvodů (po delší dobu protékané koryto apod.) je možná realizace stavby při protékaném korytě. Následné zatravnění koryta či údolní nivy je nutné provést osivem bez příměsí nepůvodních druhů.

Po zvážení veřejného zájmu na ochraně přírody, který OOP spatřuje v ochraně VKP vodní tok Říkovický potok a údolní niva a jejich ekologicko-stabilizační funkce a zájmu na straně žadatele, OOP konstatuje, že za předpokladu dodržení omezujících podmínek bude minimalizován negativní vliv stavby na oba VKP a OOP dospěl k názoru, že akcí nedojde k významnějšímu poškození VKP a tudíž je realizaci akce možné povolit.

Podle ust. § 83 odst. 8 písm. a) a d) ZOPK jsou tímto JES nahrazeny souhlas se zásahem, který by mohl vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce podle § 4 odst. 2 a povolení ke kácení dřevin podle § 8 odst. 1, včetně uložení náhradní výsadby podle § 9 odst. 1.

- z hlediska uplatňování zájmů chráněných zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách v platném znění

Správní orgán posoudil předložený záměr a zjistil, že předložený záměr se dotýká koryta Říkovického potoka, a proto je třeba k němu udělit souhlas podle ustanovením § 17 odst. 1 písm. a) vodního zákona. Podmínky pro provedení stavby jsou stanoveny tak, aby povolovanou stavbou nebylo nepříznivě ovlivněno koryto a funkce vodního toku, a to jak vlastní stavbou (podmínky č. 1 a 2), tak i v průběhu provádění stavebních prací podmínka č. 3. Správní orgán dospěl k závěru, že za splnění výše uvedených podmínek je záměr realizovatelný.

- z hlediska uplatňování zájmů chráněných zákonem č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů

Předmětný pozemek je dle BPEJ 5.56.00 a 5.25.51 zařazen do I. a III. třídy ochrany zemědělské půdy dle Vyhlášky Ministerstva životního prostředí České republiky č.48/2011 o stanovení tříd ochrany.

Daný záměr je v souladu s ÚPSÚ v zastavěném území a má jen minimální dopad na ochranu zemědělského půdního fondu.

- z hlediska uplatňování zájmů chráněných zákonem č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů

Správní orgán posoudil předložený záměr a dospěl k závěru, že zájmy chráněné tímto zákonem v souladu s předloženou žádostí a dokumentací nejsou dotčeny.

Platnost tohoto závazného stanoviska je 5 let ode dne jeho vydání s tím, že může být na žádost žadatele prodloužena v souladu s § 7 odst. 2 zákona o JES.

Poučení

Závazné stanovisko ve smyslu § 149 správního řádu není samostatným rozhodnutím a nelze se proti němu odvolat. Jeho obsah je závazný pro výrokovou část správního rozhodnutí vydávaného v následném řízení podle § 1 zákona o JES. Obsah závazného stanoviska lze napadnout v rámci odvolání proti rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno, postupem dle ustanovení § 149 odst. 7 správního řádu.

Stanovisko MěÚ Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu, oddělení památkové péče:

V řízení o povolení záměru "III/3594 Říkovice, opěrná zeď", č. řízení R/2025/155029, č. záměru: Z/2025/152826 **není** Městský úřad Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu, oddělení památkové

péče, v souladu s § 29 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, dotčeným orgánem a tudíž nebude vydávat k tomuto záměru žádné stanovisko či vyjádření.

Ing. Olga Paclíková
vedoucí odboru životního prostředí

v zastoupení
Ing. Alexandra Pandulová, referent odboru

Obdrží:

MDS projekt s. r. o., IČ: 27487938, sídlo Försterova 175, 56601 Vysoké Mýto

Na vědomí:

Obec Morašice, 569 51 Morašice, IČ 00277029